

Sygn. akt *XVII AmE 136/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant –	protokolant Joanna Nande

po rozpoznaniu 5 kwietnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania ***M. W. (1) i M. W. (2)***

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki***

z udziałem zainteresowanych: (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R., (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

o wstrzymanie dostarczania energii elektrycznej

na skutek odwołania M. W. (1) i M. W. (2) od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 31 lipca 2015r. Nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznaje, że dokonane przez (...) S.A. w R. w dniu 17 października 2014 roku wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do obiektu M. W. (1) i M. W. (2), położonego w A. przy ul. (...) – było nieuzasadnione;

2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz M. W. (1)

i M. W. (2) łącznie kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt: XVII AmE 136/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 lipca 2015 r. po rozpatrzeniu odwołania Pani M. W. (1) i Pana M. W. (2) od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 23 marca 2015 r. ((...)), wydanej w postępowaniu administracyjnym w sprawie rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w trybie art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, sporu dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania przez (...) S.A. Oddział B. dostarczania energii elektrycznej do należącego do Wnioskodawców budynku mieszkalnego położonego w A. przy ul. (...); Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, uznając w części za słuszne wniesione odwołanie, postanowił:

1. uchylić w całości decyzję z dnia 23 marca 2015 r. (nr (...)) umarzającą postępowanie administracyjne w sprawie rozstrzygnięcia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w trybie art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, sporu

dotyczącego nieuzasadnionego wstrzymania przez (...) S.A. Oddział B. dostarczania energii elektrycznej do należącego do wnioskodawców budynku mieszkalnego położonego w A. przy ul. (...),

2. uznać, iż dokonane przez (...) S.A. Oddział B. w dniu 17 października 2014 r. wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do obiektu Wnioskodawców położonego w A. przy ul. (...), nie było nieuzasadnione. (decyzja k. 4-14)

Odwołaniem z 20 sierpnia 2015 r. M. i M. małżonkowie W. zaskarżyli w całości ww. decyzję, zarzucając naruszenie:

1. przepisów postępowania:

a. art. 132 §1 i 2 w zw. z art. 133 i 127 KPA, poprzez niedopełnienie warunków ustanowionych w w/w przepisach, które pozbawiło kompetencji Prezesa URE do wywiedzenia zaskarżonej decyzji w trybie w/w/ prawa;

b. art. 7, 8, 10, 77 §1, 79 oraz 80 KPA poprzez brak działań Prezesa URE w kierunku wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, wyrażający się w arbitralnym pominięciu przedstawionych przez skarżących twierdzeń, zarzutów oraz dowodów, w szczególności w postaci umowy sprzedaży energii elektrycznej z 25/05/1999 r. nr (...), decyzji Starosty (...) z 26/11/2012 r. nr (...), pisma (...) S.A. z 27/10/2014 r. nr (...), zlecenia technicznego OT nr (...) r. zlecenia technicznego OT nr (...), poprzez brak wszechstronnego rozpatrzenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji ustalenie, że (...) S.A. zapewniła warunki do dostarczania energii elektrycznej dla potrzeb obiektu stanowiącego własność M. i M. W. (2) i tym samym naruszenie zasady prowadzenia postępowania przez organy administracji w ten sposób, aby pogłębić zaufanie obywateli do organów Państwa;

c. art. 77 oraz 78 KPA, poprzez pominięcie załączonej przez skarżących umowy sprzedaży energii elektrycznej z 25/05/1999 r. nr (...) oraz wniosku z 15/11/2014 o uzupełnienie materiału dowodowego o dokumentację projektowo budowlaną w części opracowania, obejmującego grunty działek nr (...) oraz o przesłuchanie świadków, co doprowadziło do nieuwzględnienia okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy,

d. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonej decyzji, polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż skarżący w sposób zawiniony uniemożliwił pracownikom (...) S.A. wejście do ich budynku 30/11/2014 r. (niedziela), celem przeprowadzenia robót niezbędnych do kontynuowania dostaw energii elektrycznej, gdy w rzeczywistości pracownicy zakładu energetycznego nie mieli stosownych upoważnień, nie mieli zleceń technicznych na wykonanie prac ani legitymacji służbowych,

e. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonej decyzji polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż budynek skarżących na działce (...) przy ulicy (...) w A. był zasilany w energię elektryczną liniami napowietrznymi oraz, że napowietrzna linia energetyczna w wyniku przeprowadzonej modernizacji, została usunięta, co pozostaje w sprzeczności z rzeczywistym stanem faktycznym;

2. przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a. art. 6 b ust. 4 p.e., poprzez niewłaściwe zastosowanie, co doprowadziło do uznania, że niniejszej sprawie wystąpiła ustawowa przesłanka wstrzymania dostaw energii elektrycznej,

b. § 42 pkt 5 lit. b rozporządzenia Ministra Gospodarki z 4/05/2007 r., w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. 2007 nr 93, poz. 623 ze zm.) i pkt II 3.2.3. instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej z 10/09/2013 r., nr (...) przez błędną wykładnię i zastosowanie, co doprowadziło do uznania, że są to legalne podstawy prawne wstrzymania 17/10/2014 r. dostaw energii elektrycznej do budynku skarżących,

c. art. 8 p.e., poprzez błędną wykładnię i niezastosowanie, co doprowadziło do uznania, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi nieuzasadnione wstrzymanie energii elektrycznej,

d. § 1, § 3 pkt 2 oraz § 4 pkt 3 umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 25/05/1999 r. nr (...), poprzez niezastosowanie i bezprawne przyjęcie, że miejscem dostawy energii elektrycznej jest granica nieruchomości, gdy w rzeczywistości miejscem dostawy energii elektrycznej jest miejsce posadowienia układu pomiarowego znajdującego się wewnątrz budynku stanowiącego własność Skarżących.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wnosili o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez stwierdzenie, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej do obiektu położonego w A. przy ul. (...) w dniu 17 października 2014 było nieuzasadnione oraz zobowiązanie (...) S.A. do podjęcia i kontynuowania dostaw energii elektrycznej do obiektu położonego w A. przy ul. (...), jak również zasądzenie kosztów procesu. (odwołanie powodów k. 16-35)

Postanowieniem z 29 października 2015 r. Sąd odrzucił odwołanie w zakresie obnoszącym się do zobowiązania (...) S.A. do podjęcia i kontynuowania dostaw energii elektrycznej do obiektu położonego w A. przy ul. (...). (postanowienie k. 54)

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wnosił o oddalenie odwołania oraz wszystkich wniosków dowodowych, z wyjątkiem dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego (odpowiedź na odwołanie Prezesa URE k. 109-115).

Uczestnik postępowania – zainteresowany (...) S.A. z siedzibą w L. domagał się oddalenia odwołania powodów w całości oraz zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego (odpowiedź na odwołanie (...) S.A. w L. k. 117-132).

Uczestnik postępowania – zainteresowany (...) S.A. z siedzibą w R. domagał się również oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu (odpowiedź na odwołanie (...) S.A. k. 137-159).

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie – małżonkowie M. i M. W. (2) są na podstawie aktu notarialnego z 17/04/1999 r. współwłaścicielami nieruchomości gruntowej – zabudowanej budynkiem mieszkalnym, położonej w A. przy ul. (...) (nr ewid. dz. (...), okoliczność bezsporna, dowód: umowa na sprzedaż energii elektrycznej k. 57-61 akt admin.).

Powodowie zawarli 25/05/1999 r. z Zakładem (...) S.A. umowę sprzedaży energii elektrycznej do budynku mieszkalnego posadowionego na działce ul. (...) w A.. Miejscem dostawy energii przy zasilaniu kablem ziemnym lub przyłączem kablowym z linii napowietrznej są zaciski prądowe na wyjściu przewodów od zabezpieczenia w złączu w kierunku instalacji odbiorcy (§3 ust. 2 lit b umowy). Zgodnie z §9 ust. 4 odbiorca energii zobowiązał się w szczególności do zapewnienia dostępu upoważnionym przedstawicielom zakładu energetycznego do urządzeń będących jego własnością, urządzeń przedlicznikowych i do układu pomiarowo – rozliczeniowego (dowód: umowa k. 57-61 akt admin.).

Linia elektroenergetyczna, która zasilą nieruchomość powodów została wybudowana w 1978 r. (dowód: pismo (...) z 06/11/2014 r. k. 77-79 akt admin.) Decyzją nr (...) r. Zakład (...) S.A. otrzymał pozwolenie budowlane Starosty (...), na przełożenie przyłącza kablowego 04kV na działkach ewid. gruntów (...), (...), (...), położonych w A. przy ul. (...) do zasilania budynku mieszkalnego, usytuowanego na działce (powodów) o nr ewid. gruntów (...) w A. przy ul. (...), wg załączonego projektu budowlanego indywidualnego w granicach oznaczonych na projekcie zagospodarowania działki (dowód: decyzja z 01/07/2002 r. k. 10-10a, 21-21a i 80a-81 akt admin., mapa k 132 akt sadowych). Instalację przełożono zgodnie z treścią decyzji (okoliczność bezsporna, dowód: pismo (...) S.A. z 06/11/2014 r. k. 77-79 akt admin.). Przełożenie polegało na przecięciu starego kabla doziemnego, położonego w 1978 r. i położeniu nowego przewodu od nieruchomości sąsiadującej z nieruchomością powodów (dowód: zeznania powódki k. 240, 00:07:28, zeznania powoda k. 242 00:21:33). Instalacja po jej wykonaniu została odebrana przez właściwe służby energetyczne bez zastrzeżeń. Powodowie nie dokonali żadnych przeróbek w tejże instalacji (zeznania powoda k. 241 00:18:36).

(...) 2012r przystąpiło do przebudowy sieci elektroenergetycznej w rejonie obejmującym nieruchomość powodów, gdyż zdaniem przedsiębiorstwa energetycznego dotychczasowa sieć była wyeksploatowana i nie odpowiadała aktualnie obowiązującym standardom technicznym.

Przebudowa została poprzedzona pracami projektowymi oraz uzyskaniem stosowanego pozwolenia budowlanego.

W toku prac projektowych Przedsiębiorstwo (...), które działało na zlecenie (...) jako wykonawca dokumentacji projektowej przedsięwzięcia dot. rozbiórki napowietrznej linii wraz z przyłączami oraz budowy linii doziemnej przy ul. (...) poinformował (...) o braku zgody p. M. W. (2) na wykonanie nowego przyłącza dla dostaw energii elektrycznej do jego nieruchomości. (...) zwróciło się pisemnie do powodów o wyrażenie zgody na przebudowę. Powodowie podtrzymali swoje stanowisko, odmawiając zmian w istniejącym przyłączy. Wskazywali, że istniejące przyłącze ma charakter podziemnego, zatem brak jest przesłanek do jego demontowania (dowód: pismo z 17/07/2012 r. k. 82 akt admin., pismo do powodów z 19/07/2012 r. k. 84-85 akt admin., pismo powodów z 03/08/2012 r. k. 86 akt admin.). W toku dalszej wymiany korespondencji strony podtrzymywały swoje stanowiska.

(...) pismem z 12/09/2012 r. poinformował powodów, z rocznym wyprzedzeniem wynikającym z §42 pkt 5 lit b Rozporządzenia z 04/05/2007 r, o konieczności dostosowania instalacji do zmiany rodzajów przyłącza. W treści pisma brak jest wskazania skutków niedostosowania się przez powodów do wezwania, w szczególności brak stwierdzenia, że niedostosowanie może stanowić przeszkodę do realizacji umowy sprzedaży energii elektrycznej (dowód: pisma k. 87-93, 98-99 akt admin., zeznania powódki k. 240, 00:07:28).

Na podstawie decyzji nr (...) Starosty (...) z 26/11/2012 r.

o zatwierdzeniu projektu budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę (...) S.A. otrzymała pozwolenie na budowę i rozbiórkę doziemnej linii kablowej i przyłączy oraz rozbiórkę napowietrznej linii nn wraz z przyłączami na działkach w ramach projektu „Rozbiórka napowietrznej linii nn wraz z przyłączami. Budowa doziemnej linii kablowej na ul. (...) i ul. (...) w miejscowości A.. Budowa doziemnych przyłączy kablowych nn” wg projektu budowlanego indywidualnego w granicach oznaczonych na projekcie zagospodarowania działki, kategoria obiektu XXVI – działka powodów nie została objęta ww. pozwoleniem, a jedynie wskazana jako obszar oddziaływania obiektu budowlanego na podstawie ww. decyzji. Przedłożony projekt budowlany nie ingerował wg organu wydającego pozwolenie w przyłączy energetyczne wykonane na podstawie decyzji pozwolenia na budowę nr (...) Starosty (...). Ponadto z części opisowej i załączonego rysunku wynikało, że działki nie ujęte w opracowaniu pozostają w dotychczasowym sposobie zasilania i dostawie energii elektrycznej (dowód: decyzja nr (...) k. 27-29 akt sądowych). Przyczyną nieobjęcia działki powodów treścią decyzji było niewyrażenie przez nich zgody na prowadzenie prac na tym terenie (bezsporne, pismo z 16/07/2012 r. k. 130, zeznania powódki k. 241 00:16:46).

Dnia 17 października 2014 r. pracownik przedsiębiorstwa energetycznego z S. poinformował telefonicznie powodów, o konieczności udostępnienia ich nieruchomości do wykonania nowego przyłącza energetycznego. Powodowie odmówili. W tym dniu wstrzymana została dostawa energii do nieruchomości powodów. (...) poinformowało (...) (...) w tej samej dacie, że przerwało dostarczanie energii elektrycznej do nieruchomości powodów, ze względu na odmowę udostępnienia posesji celem przebudowy zasilania. W dniu 20/10/2014 r. Powodowie złożyli reklamację o wznowienie dostaw energii do (...) S.A. - została ona uwzględniona (okoliczność bezsporna, dowód: wezwanie do wznowienia dostaw energii elektrycznej k. 27-30, reklamacja dot. braku dostaw energii elektrycznej k. 31, pismo (...) z 22/10/2014 r. k. 34-36 akt admin., pismo (...) k. 65 akt admin., wydruk z systemu reklamacyjnego uczestnika k. 66).

W odpowiedzi na pismo powodów (...) wskazała, że instalacja zasilająca budynki na nieruchomości powodów jest wyeksploatowana i ze względów bezpieczeństwa, w oparciu z art. 4 p.e. oraz punkt II.3.2.3 Instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej zatwierdzonej 10/09/2013 r. przez Prezesa URE, a także z uwagi na pozwolenie na budowę z 2012 r. spółka na własny koszt chciała dokonać wymiany kabla wewnętrznej linii zasilającej łączącego nowobudowane złącze kablowo – pomiarowe z instalacją w budynku powodów. Powodowie nie udzielili zgody na wykonanie tych prac i nie udostępnili swojej nieruchomości, nie dokonali też zmiany rodzaju przyłącza we własnym

zakresie. Zarazem wezwano powodów do wymiany kabla oraz zmiany umowy łączącej strony w zakresie granicy dostarczania energii (dowód: pismo (...) z 22/10/2014 r. k. 34-36 i 43-46 akt admin.).

Wnioskiem z 20 października 2014 r. złożonym do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki powodowie wnieśli o rozstrzygnięcie sporu w sprawie nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania energii elektrycznej poprzez wydanie postanowienia określającego warunki kontynuowania dostaw energii elektrycznej do budynku przy ul. (...) do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu oraz o wydanie decyzji, że wstrzymanie dostaw energii elektrycznej przez (...) od 17 października 2014 r. jest nieuzasadnione (dowód: wniosek k. 2-32 akt admin.).

W dniu 23/10/2014 r. w złączu kablowo – pomiarowym (...) zlokalizowanym przy granicy działki (...) zabudowano nowy układ pomiarowy, przeznaczony dla tej nieruchomości i energia jest dostarczana do nowej granicy stron (dowód: pismo (...) k. 77-79 akt admin., pismo wraz z dowodem nadania k. 121-123, protokół zainstalowania licznika podpisany jednostronnie k. 163).

Powodowie zaprzeczyli twierdzeniom uczestnika (...), że byli informowani o obowiązku dostosowania swojej instalacji do nowych wymogów, ustalonych instrukcją z 2013 r., pod rygorem odcięcia dostaw energii (dowód: pismo powodów z 24/10/2014 r. k. 47-50).

(...) S.A. pismem z 27/10/2014 r. kierowanym do powodów w odpowiedzi na reklamację uznało, że przyczyny wskazane przez operatora – (...) nie stanowią prawnego uzasadnienia dla odcięcia dostaw prądu do nieruchomości powodów (dowód: pismo z 27/10/2014 r. k. 67 akt admin.).

Pismem z 21 listopada 2014 r. Starostwo Powiatowe poinformowało powodów, że (...) wystąpiła o udzielenie pozwolenia na rozbiórkę linii kablowej na działkach (...) (...), zasilającej budynek powodów położony przy ul. (...) (dowód: pismo k. 225 akt admin.).

Postanowieniem z 27 listopada 2014 r. Prezes URE po rozpatrzeniu wniosku powodów nakazał (...) S.A. Oddział B. oraz (...) S.A. Oddział z siedzibą w B. bezzwłoczne podjęcie i kontynuowanie dostaw energii elektrycznej do obiektu należącego do wnioskodawców położonego w A. przy ul. (...). Ustalił także, że po podjęciu dostaw, energia elektryczna dostarczana będzie na podstawie postanowienia, z uwzględnieniem zapisów obowiązującej pomiędzy (...) S.A. a wnioskodawcami umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z 25 maja 1999 r., zaś rozliczenia za tę energię prowadzone będą przez (...) S.A., zgodnie z warunkami określonymi w ww. umowie z zastosowaniem aktualnych cen i stawek taryfowych (dowód: postanowienie prezesa URE k. 198-201 akt admin.).

Powyższe postanowienie nie zostało wykonane do dnia 30 listopada 2014 r. W tym dniu, po ułożeniu prowizorycznego kabla do zasilania dla nieruchomości powodów, pracownicy Pogotowia (...) poinformowali powodów, iż przybyli w celu sprawdzenia izolacji kabla zasilającego. Pracownicy poruszali się samochodem Pogotowia (...) oraz byli ubrani w stroje służbowe, jednakże nie posiadali przy sobie żadnych dokumentów na potwierdzenie zlecenia czy zakresu prac jakie mieli do wykonania. Powodowie odmówili udostępnienia infrastruktury elektrycznej. W związku z powyższym (...) oraz (...) (...) wskazało, że nie ma możliwości wykonania postanowienia Prezesa URE (dowód: pismo powodów k. 220-226 akt admin., korespondencja e-mail k. 223-224 akt admin., pismo uczestnika k. 228 wraz z oświadczeniem dot. przebiegu zdarzeń 30/11/2014 r. k. 230 akt admin., pismo (...) S.A. k. 235-240, pismo powodów k. 269-270 akt admin., pismo (...) k. 291).

(...) podkreślało, że po zdemontowaniu linii napowietrznej nie ma technicznych możliwości dostarczania energii do nieruchomości powodów poprzez linię kablową z 1978 r., częściowo przebudowaną w 2002 r. (dowód: pismo (...) k. 232-234 akt admin.).

Decyzją z 23 marca 2015 r. Prezes URE postanowił umorzyć postępowanie administracyjne wszczęte w dniu 21 października 2014 r. w sprawie rozstrzygnięcia przez Prezesa URE w trybie art. 8 ust. 1 ustawy p.e. sporu dot. nieuzasadnionego wstrzymania przez (...) S.A. Oddział B. dostarczania energii elektrycznej do budynku mieszkalnego położonego w A. przy ul. (...) (decyzja k. 321-335 akt admin.). W wyniku odwołania od powyższej decyzji złożonego

przez powodów 21 kwietnia 2015 r. (dowód: odwołanie k. 343-408 akt admin), decyzją z 31 lipca 2015 r. uznając w części odwołanie za słuszne postanowił uchylić w całości decyzję z 23 marca 2015 r. umarzającą postępowanie oraz uznał, iż dokonane przez (...) S.A. w dniu 17 października 2014 r. wstrzymanie dostaw energii nie było nieuzasadnione (dowód: decyzja k. 409-429 akt admin).

Postanowieniem z 9 kwietnia 2015 r. Starosta (...) zawiesił z urzędu postępowanie w sprawie wniosku o udzielenie pozwolenia na rozbiórkę linii kablowej na działkach przy ul. (...), zasilającej budynek powodów, do czasu ustalenia obecnych właścicieli nieruchomości o nr ewid. (...) i (...) (postanowienie k. 364).

W 2016 r. wznowiono dostawy prądu do nieruchomości powodów, bez ingerencji w wewnętrzną sieć energetyczną znajdującą się w ich budynku mieszkalnym i bez zastrzeżeń do jej stanu technicznego, jednak (...) wykonało na własny koszt położenie kabla wewnętrznej linii zasilającej łączącego nowobudowane złącze kablowo – pomiarowe z instalacją w budynku powodów – zgodnie z umową obowiązującą strony od 1999 r. do miejsca określonego w §3 ust. 2 lit b (dowód: zeznania powoda k. 241, 00:18:36).

Powyższy stan faktyczny, zasadniczo bezsporny pomiędzy stronami, Sąd ustalił na podstawie dowodów zgromadzonych w aktach sprawy administracyjnej oraz aktach sądowych, których autentyczności nie kwestionowały strony i uczestnicy postępowania, a i sąd nie znalazł podstaw aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zainteresowanego (...), o przesłuchanie świadków oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego (k. 117a – 118). Okoliczności dotyczące przyczyn przebudowy urządzeń elektroenergetycznych, stanu urządzeń zasilających w energię elektryczną, czynności podjętych przez pracowników zainteresowanego w celu wznowienia zasilania oraz czynności związane z uzyskiwaniem pozwolenia na przebudowę w 2012, jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W szczególności okoliczności czy urządzenia elektroenergetyczne doprowadzające energię elektryczną do obiektu powodów kwalifikowały się do przebudowy, w tym jakie były przyczyny dokonanej przebudowy, czy też jakie czynności były podejmowane w celu uzyskania pozwolenia na budowę a także przeszkody jakie legły we wznowieniu dostaw energii elektrycznej nakazanego przez Prezesa URE nie są przesłankami, które są istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek, które uprawniają przedsiębiorstwo energetyczne do wstrzymania dostaw energii. Podobnie opinia biegłego dotycząca jakości instalacji nie miała znaczenia dla ustalenia prawidłowości działań uczestnika w świetle ustawy prawo energetyczne, bowiem nawet potrzeba modernizacji nie jest podstawą do wstrzymania dostaw energii, o czym niżej. Zatem przeprowadzenie powyższych dowodów było zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W toku rozprawy 5 kwietnia 2018 r. uczestnik zadawał szereg pytań do strony powodowej, które jako bezprzedmiotowe Sąd uchylił (protokół k. 239-245). Pełnomocnik złożył zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 KPC. W pierwszej kolejności należy wskazać, że pełnomocnik nie wskazał, które przepisy proceduralne zostały w związku z uchyleniem naruszone, do czego jest zobowiązany dla skuteczności takiego zastrzeżenia (por. wyrok SN z 27/11/2013 r. sygn. akt V CSK 544/12). W myśl art. 155 §2 KPC przewodniczący może uchylić pytanie jeśli uzna je za niewłaściwe lub zbyteczne. Za takowe należy uznać pytania, które nie dotyczą kwestii istotnych dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Okoliczności następczego (po odłączeniu zasilania) prowadzenia kontroli czy też niewspółdziałania powodów z przedsiębiorstwem energetycznym w związku z modernizowaniem sieci elektrycznej nie były sporne, a ponadto nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia postępowania i wynikały ze zgromadzonych dowodów z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny był zasadniczo bezsporny w sprawie. Nie ulegało wątpliwości, że powodowie od co najmniej 2012 r. nie współpracowali z przedsiębiorstwem energetycznym, którego zadaniem niewątpliwie jest m.in. dbanie o stan sieci elektroenergetycznej, przy modernizacji sieci zasilającej również ich nieruchomość przy ul. (...) w A. (dz. ew. (...), (...) A.). Przedsiębiorstwo energetyczne zaś aby „ominąć” kłopotliwych klientów podjęło działania modernizacyjne w

ten sposób, że w rezultacie odcięło powodom dostawy energii elektrycznej do ich nieruchomości. Stawiając powodów przed faktem dokonanym i pozbawiając ich nieruchomość zasilania, wymusiło wymianę instalacji elektrycznej zasilającej ich posesję.

Kwestią sporną pomiędzy stronami była zasadność odcięcia dostaw prądu do nieruchomości powodów, a co za tym idzie prawidłowość zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Po dokonaniu analizy stanu faktycznego Sąd doszedł do przekonania, że pomimo tego, że powodowie nie postępowali właściwie wobec dostawcy energii w szczególności nie współpracowali z nim w kwestii modernizacji sieci, to racja zasadniczo leży po ich stronie, bowiem w takich okolicznościach jakie miały miejsce w sprawie, nie mogło dojść do wstrzymania dostaw energii.

Przepisy prawa energetycznego w art. 6b wyraźnie określają w jakich sytuacjach może dojść do wstrzymania dostaw energii. W powołanej regulacji wymienione zostały jedynie trzy przypadki, kiedy jest możliwe wstrzymanie dostaw energii. Przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii może wstrzymać, z zastrzeżeniem art. 6c, dostarczanie paliw gazowych lub energii, jeżeli:

- a) w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że nastąpiło nielegalne pobieranie paliw lub energii (art. 6b ust. 1 pkt 1);
- b) odbiorca zwleka z zapłatą za świadczone usługi, co najmniej przez okres 30 dni po upływie terminu płatności (art. 6b ust. 1 pkt 2).

Powyższe przepisy dają możliwość wstrzymania a nie obligatoryjne wstrzymanie dostaw energii. Jest to regulacja odmienna niż w art. 6b ust. 4 p.e., który stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, wstrzymuje (bezwzględnie – przyp. Sądu) dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli (uprzedniej – przyp. Sądu) stwierdzono, że instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub środowiska.

Z uwagi na to, że powołany przepis ma charakter szczególny i stanowi zasadnicze odstępstwo od zasady trwałości dostaw podstawowego dobra egzystencjonalnego jakim jest energia elektryczna, nie może być interpretowany rozszerzająco, zatem nie można wprowadzać dalszych wyjątków od zasady wyrażonej w tym artykule.

Dokonując literalnej wykładni brzmienia przepisu należy wskazać kilka istotnych kwestii. Po pierwsze za instalację w rozumieniu art. 6b ust. 4 p.e. należy uznać instalację elektryczną, gazową lub ciepłą, której utrzymanie i eksploatacja należy do obowiązków odbiorcy. Zatem przedsiębiorstwo energetyczne nie może dokonać wstrzymania dostaw paliw lub energii, powołując się na okoliczność art. 6b ust. 4 p.e., jeśli utrzymanie lub eksploatacja wadliwej instalacji zagrażającej zdrowiu, życiu lub środowisku należy do tego przedsiębiorstwa energetycznego. Po wtóre nie przewidziano w tym przepisie możliwości wstrzymania dostaw w przypadku, gdy instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla mienia. Zaś po trzecie, wstrzymanie dostaw paliw lub energii może nastąpić jedynie po przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w art. 6 p.e., w wyniku której, protokolarnie zostanie stwierdzone zagrożenie dla zdrowia, życia lub środowiska.

W przedmiotowej sprawie, nie ulegało wątpliwości, że nie wystąpiły dwie pierwsze przesłanki z art. 6b ust. 1 p.e., zaś Prezes URE (k. 13) oraz zainteresowani wskazywali, że potrzeba przebudowy sieci elektroenergetycznej stanowiła wystarczającą przesłankę do wstrzymania dostaw energii, w sytuacji gdy powodowie nie dokonali przebudowy linii doprowadzającej na własnej posesji.

Sąd nie podziela powyższego stanowiska. W sprawie niewątpliwie było, że przed wstrzymaniem dostaw energii nie została przeprowadzona żadna uprzednia kontrola, z której zostałby sporządzony protokół, wskazujący na istnienie zagrożenia dla zdrowia, życia lub środowiska, która uzasadniałaby wstrzymanie dostaw energii. Zaś działania podjęte w dniu 23/10/2014 r. (protokół k. 163) nie mogą zostać uznane za kontrolę w rozumieniu art. 6 p.e., bowiem

nie przebiegły w sposób określony w przywołanym przepisie, ani aktach wykonawczych do niego tj. ówczesnie obowiązującym rozporządzeniu z 11/08/2000 r. Ministra Gospodarki w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne (Dz. U. 2000 Nr 75, poz. 866), a przed wszystkim zostały podjęte już po wstrzymaniu dostaw energii, a więc nie mogły stanowić uzasadnienia dla wstrzymania dostaw energii dokonanego 17 października 2014r

Nie było sporne w sprawie, że pracownicy przybili na posesję powodów w celu montażu nowego licznika nie posiadali żadnych upoważnień ani dokumentów wymaganych przepisami, działali jedynie na ustne polecenie przełożonego. Ponadto nie ulegało wątpliwości, że ich głównym celem był demontaż starego i montaż nowego licznika, nie zaś stwierdzenie czy istniejąca instalacja w lokalu powodów spełnia wymogi bezpieczeństwa. A co więcej – ewentualna wadliwość czy przestarzałość instalacji z 1978 r., na którą powoływał się zainteresowany (...), dotyczyła tej jej części, która należała do uczestnika, nie zaś do odbiorców (powodów). Warto przy tym wskazać, że ostateczne wznowienie dostaw energii do nieruchomości powodów, które miało miejsce już w toku postępowania sądowego nastąpiło bez wymiany dotychczasowego licznika, a więc z całą pewnością to urządzenie nie stwarzało zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska, które uzasadniałoby wstrzymanie dostaw energii.

Należy przy tym przyznać, że istotnie § 42 pkt 5 lit b rozporządzenia Ministra Gospodarki z 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. z 29 maja 2007 r.) wskazuje na obowiązek powiadomienia odbiorcy o konieczności dostosowania urządzeń do przebudowywanej sieci, na co powoływał się zainteresowany (...), jednak z przepisu tego nie wynika, że może on stanowić samoistną podstawę do wstrzymania odbiorcy dostaw energii. Konieczne jest jednak odnotowanie, iż przepis ten mający rangę przepisu wykonawczego nie mógłby stanowić samodzielnej podstawy kreującej dodatkową przesłankę uzasadniającą wstrzymanie dostaw energii, skoro zamknięty katalog tych przesłanek znajduje się w treści art. 6b p.e. Ostatecznie, hipotetycznie możliwa jest taka sytuacja, że na skutek niedostosowania urządzeń do przebudowywanej sieci, powstałby w instalacji odbiorcy stan zagrożenia o jakim mowa w art. 6b ust 4 p.e. ale powyższe okoliczności musiałyby zostać stwierdzone w wyniku kontroli, z czym w sprawie niniejszej nie mamy do czynienia, bo takiej kontroli, która wskazywałaby na zagrożenie życia, zdrowia lub środowiska nie odnotowano.

Ponadto, podobnie jak żadne z rozporządzeń wykonawczych wydanych do ustawy p.e. nie może być sprzeczne z jej treścią, tak też Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej, zatwierdzona przez Prezesa URE 10/09/2013r. (nr (...)), nie może kreować dodatkowej podstawy prawnej dla wstrzymania dostaw energii. Przytoczona (...), na którą powoływał się (...) istotnie wprowadziła możliwość wstrzymania przez (...) dostarczania energii elektrycznej w przypadku, gdy podmiot nie dostosował urządzeń i instalacji do zmiennego napięcia zasilania, podwyższonego poziomu prądów zwarcia lub zmiany innych warunków funkcjonowania sieci, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie, nie może wychodzić poza treść ustawy, w zakresie w jakim dopuszcza wstrzymywanie dostaw prądu.

Oczywisty wymóg zgodności aktów pod ustawowych z ustawą, jak też aktów wewnętrznych przedsiębiorstw energetycznych regulujących prawa obywateli jest istotą demokratycznego państwa prawa. Wszystkie podmioty, w tym także przedsiębiorstwa energetyczne, muszą działać w granicach prawa i nie mogą kreować dla siebie dalszych uprawnień, które nie tylko nie wynikają z przepisów prawa ale z przepisami bezwzględnie obowiązującymi są sprzeczne.

Zgodność rozporządzenia, jak też aktów niższego rzędu, z ustawą podlega kontroli sądowej – m. in sądy powszechne mogą odmówić zastosowania regulacji podustawowych w konkretnej sprawie. W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, decyzja Prezesa URE zatwierdzająca Instrukcję, w której dopuszczono znacznie szerszy krąg sytuacji, w których można dokonać wstrzymania dostaw energii, będącego obecnie jednym z podstawowych dóbr z których korzystają obywatele, jest sprzeczna z ustawą p.e. i w/w rozporządzeniem, w zakresie w jakim nie wiąże wstrzymania dostaw energii z wynikiem uprzedniej, przeprowadzonej kontroli stanu instalacji.

Warto przy tym odnotować, że stanowisko Sądu o braku podstaw do wstrzymania dostaw energii do nieruchomości powodów podzielał pierwotnie także (...) S.A., który w piśmie skierowanym do powodów wyraźnie przyznawał,

że sytuacja, która miała miejsce w odniesieniu do nieruchomości powodów, nie stanowiła podstawy wstrzymania dostaw energii (k. 65 akt admin.). W ocenie Sądu powyższe dowodzi, że uczestnicy mieli świadomość bezprawności swojego postępowania, zaś późniejsza zmiana stanowiska wynikała z przyjętej linii obrony, wobec niewspółpracujących klientów.

Zasadne było także twierdzenie powodów, że wobec obowiązującej strony umowy z 1999 r. twierdzenia (...) odnośnie miejsca dostawy energii elektrycznej były nieprawidłowe. O ile bowiem w stosunkach administracyjnych na linii Urząd – operator sieci stosuje się przepisy p.e. i KPA o tyle w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcą a klientem mamy do czynienia, z częściowo regulowaną ustawą, ale jednak stosunkiem cywilno –prawnym. Nie można zatem uznać, że bez zawarcia nowej umowy doszło do zmiany jej dotychczasowych warunków w sytuacji, gdy nie można stwierdzić także dorozumianego przyjęcia zmienionych warunków.

Odnosnie zarzutów dotyczących naruszenia przepisów postępowania administracyjnego w szczególności art. 132 §1 i 2 KPC w zw. z art. 133 i 127 KPA, art. 7, 8, 10, 77 §1, 78 i 79 oraz 80 KPA podkreślić należy, iż SOKiK jest sądem cywilnym i rozpatruje wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu administracji sprawę w oparciu przepisy postępowania cywilnego, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego. W odróżnieniu od sądownictwa administracyjnego SOKiK nie jest sądem legalności decyzji administracyjnej w postępowaniu sądowno-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowno – administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem, zawartym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z uwagi na specyficzny charakter postępowania prowadzonego przed SOKiK ewentualne naruszenia przepisów KPA w postępowaniu prowadzonym przez organ nie mogą stanowić podstawy do uchylenia zaskarżonej decyzji chyba, że ze względu na rodzaj naruszenia prowadziłyby do stwierdzenia nieważności decyzji (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r. sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 r. Nr 5, poz. 87; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r. sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r. sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 527/08; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312). Zarzuty więc powodów dotyczące naruszenia przepisów k.p.a., wobec tego, że nie prowadziły do nieważności postępowania administracyjnego, a w szczególności nie powodowały pozbawienia powodów prawa do obrony nie były zasadne.

Niezasadny był w szczególności także zarzut odwołania dotyczący naruszenia art. 132 kpa, gdyż w sprawie niniejszej przepis ten nie znajdował zastosowania. Uwzględnienie odwołania powodów od pierwszej decyzji Prezesa URE umarzającej postępowanie nastąpiło w oparciu o przepis art. 479⁴⁸ § 2 k.p.c., który stanowi lex specialis wobec art. 132 kpa, co oznacza, że przepis ten jako bardziej szczególny, bo odnoszący się do decyzji Prezesa URE ma pierwszeństwo przed ogólnym przepisem, który dotyczy wszystkich decyzji administracyjnych. Stosownie do powołanego przepisu, jeżeli Prezes URE uzna odwołanie za słuszne, może - nie przekazując akt sądowi - uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie służy odwołanie. Przewidziana w przepisie możliwość uchylenia decyzji lub zmiany jej jedynie w części oznacza, że przepis ten nie stawia organowi ograniczenia, jakim jest możliwość zmiany stanowiska tylko wówczas gdy uwzględnia odwołanie w całości.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd na podstawie art. 479⁵³ §1 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji w punkcie 1.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 k.p.c. uznając, iż wobec uwzględnienia powództwa strona powodowa wygrała sprawę w całości. Zasądzone koszty strony powodowej obejmowały jedynie kwotę 100 zł uiszczoną tytułem opłaty od odwołania od decyzji Prezesa URE, o czym orzeczono jak w sentencji w punkcie 2.

SSO Małgorzata Perdion – Kalicka